

עת"א 5003/11/17 - סלמאן ח'יר, נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת שבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 5003-11-17 ח'יר(אסיר) נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון ואח'

בפני כבוד השופט יוסף בן-חמו
העוטר סלמאן ח'יר,
נגד 1. הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון
המשיבים 2. מדינת ישראל

החלטה

בפני עתירת אסיר נגד ההחלטה המנהלית של ה"קצין המוסמך" - מפקד מחוז צפון בשב"ס, מיום 17/10/17, לפיה הוחלט על הפסקה המנהלית של המשך ריצוי עונש המאסר שנוצר על העוטר בדרך של עבודות שירות זאת, מכח סמכותו על פי סעיף 15ט לחוק העונשין, וכי העוטר ישא את יתרת עונש המאסר שנותרה לריצוי, בבית הסוהר.

על העוטר נוצר עונש מאסר של 6 חודשים לRICTיו בדרך של עבודות שירות בת.פ. 14-12-48277-4 בבית משפט השלום בעכו, לאחר שהורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירות אלימות - פצעיה, תקיפה הגורמת חבלה של ממש וחבלה במידה ברכב. מועד תחילת רICTיו העונש נקבע ליום 4/5/17.

نימוקי העטירה

העוטר החל לרצות את עונשו ביום 7/5/17 במוועצה הדתית בכרמיאל, אולם זכה ליחס משפיר מצד המפקח האחראי עליו, בין היתר, בקללות וגידופים. העוטר נאלץ להשלים עם מצב נורא זה.

במהלך חודש יוני 2017 ביקש העוטר מהמפקח האחראי לאפשר לו יום חופש לרגל חתונת בן דודו, אך בקשתו נדחתה. העוטר הגיע בויקוח מסויים ובתגובה המפקח צעק עליו, גידף אותו בצרחות, קללות ואיומים.

הצטברות זו של התנכלות, השפה, איומים וצרחות ואי היענות לביקשת החופש הביאו את העוטר למסב של יIAוש והוא לא חזר יותר לעבודה.

העוטר טוען כי האמור בבקשתו להפסיק מנהלית של עבודות השירות אינו נכון בלשון המעטה, וכי הוא מעולם לא קיבל כל פניה ו/או הזמין לשימושו, גם לא טלפונית ולא באמצעות המשטרה.

לעוטר אין בית משלו, אין לו תיבת דואר, אין לו כתובת משלו ולא ברור לאןשלח המשיב את הזימון לשימושו.
עמוד 1

יחסיו של העוטר עם אביו הינם עכורים מאד, והוא איננו מתגורר בבית הוריו.

שםו של העוטר הוא שם נפוץ במשפחה ובישוב בו הוא מתגורר וישנים יותר מ- 10 אנשים ששמם זהה.

העוטר מבקש שיינתן לו אמון ושיתאפשר לו להוכיח שהוא אכן ראוי לאמון בית המשפט.

זכות השימוש של העוטר שהינה זכות יסוד, נפוגעה.

העוטר הוא אדם נורטטיבי, חיל משוחרר. זו הסתמכותו הראשונה. שליחתו לבית הסוהר תגרום לו נזק בלתי הפיר.

כתב התשובה

העוטר התעלם מהחלטת בית המשפט, שהורה לו בגין הדין להתיצב לתחילה רצוי עונשו ביום **17/5/4** בשעה 00:08 במשרד הממונה **בטבריה**.

העוטר זומן לשיחת בירור שנערכה לו ביום 17/5/7. העוטר הוזהר וניתנה לו הזדמנויות נוספות לרצות את עונש המאסר בדרך של **עבודות שירות**.

העוטר אכן התיצב לעבודות השירות במהלך חודש מי, אולם בחודש יוני החל להעדר מהעבודה לעיתים קרובות מאד. מתחילה חודש יוני עד 17/6/18 התיצב לעבודה 6 ימים בלבד.

מאז 17/6/18 הפסיק העוטר להגיע לעבודה ונתקן קשר עם משרד הממונה.

הממונה ו/או נציגו ניסו מס' פעמים ליזור קשר עם העוטר ולזמן לשיחת בירור ובהמשך לשימוש, אולם חרף ניסיונות אלו ושיחות שקיים המפקח עם העוטר, העוטר לא התיצב אף לא אחד מהמועדים שנקבעו לו ולא יצר קשר עם הממונה או עם מי מטעמו.

בשיחה האחרונה שהתקיימה עם העוטר, ביום 17/7/30, הבahir העוטר למפקח כי הוא אינו מעוניין בהמשך רצוי עבודה השירות והודיע **"תעשה מה שאתה רוצה, לא רצה להמשיך בעבודות שירות"**. במהלך השיחה הודיע המפקח לעוטר כי הוא מזמין לשימוש שיעור ביום 17/8/16. בהמשך נשלחה לעוטר הזמנה בכתב לשימוש לכתובה שנמסרה על ידו. דבר הדואר "לא נדרש".

השימוש נערך כדין.

לאחר הדיון שנערך במעמד הצדדים ביום 11/11/20 ניתנה הוראה למשיבה לגישת התייחסות עניינית של המפקח לטענות שנטענו כלפי על ידי העוטר. הוגש כתב תשובה משלים והתייחסות מפורטת.

דין

לאחר שבחןתי את טענות הצדדים, אני סבור כי לא נפל פגם בהחלטה המנהלית ודין העיטה להידחות.

על פי הוראות **סעיף 5ב(ב)(2)** אחד התנאים לכך שבית המשפט רשאי להחליט שנאשם "עשה את עונש המאסר, כולל או חלקו, בעבודות שירות הוא : **"אם מתקיעים כל אלה...**

(2) הנואשם הסכים לשאת את עונש המאסר בעבודות שירות, בהתאם לתנאים שנקבעו בחוזות דעת הממונה".

סעיף 5ג(א) קובע כי כאשר בית המשפט מטיל עונש מאסר לריצוי בדרך של **עבודות שירות, תחל העבודה השירות ביום שקבע בית המשפט.**

הუטור הפר את הוראת בית המשפט ולא התיאץ לביצוע עבודות השירות במועד שנקבע בಗזר הדין.

לעתור הסבירו **"כללים והוראות לעובד שירות - תנאי שירות"** עליהם הוא חתום בפני המפקח.

מקור הסמכות לקביעת כללים אלה הוא **סעיף 5ח(א)** לחוק העונשין.

כלל 1.א. קובע כי עובד השירות יבצע את עבודות השירות **באופן קבוע ורצוף.**

כלל 1.ח. מחיב עובד שירות להתייצב למשרדי הממונה לצורך **בירור, שימוש וכו'.**

כלל 1.יב. מורה כי עובד השירות ידוע למקח בתוך **48 שעות על כל שינוי בפרטיו האישיים**, כגון : כתובות, מס' טלפון, מס' סלולרי, פתיחת תיק רפואי, הגשת כתב אישום, מעצר, שינויים במצב רפואי.

כלל 1.יג. קובע כי **מסמכים מטעם הממונה יועברו לכתובה שעליה הצהיר עובד השירות ועל העובד לדאוג לקבל את דבר הדואר לרשותו.**

הუטור הפר ברגל גסה את הכללים שוב ושוב והוכח במעשהיו שאין הוא ראוי לאמון ולפריבילגיה שניתנה לו.

לא רק הממונה הסביר לעוטר את חובותיו, אלא גם בית המשפט.

בסעיף א' לגזר הדין ציין בית המשפט, לאחר שקבע שעל העוטר **להתייצב ביום 4/5/17 בשעה 08:00 אצל הממונה על עבודות השירות בטבריה, הסבירה לנואשם ממשמעות ריצוי עבודות השירות.**

בטופס שיחת הבירור מיום 7/5/17 נרשם :

"פירוט ניוק הזמן: העושך לא התיאץ ולא הגיע להתחילה בעבודות למטרות שהמקח יאיר התקשר אליו כמו

דברי עובד השירות : "חשבתי שאני צריך להגיע לשירות לכרמיאל".

הუותר הזהר והובהר לו כי אם לא יתיצב שוב יוזמן לשימוש.

הუותר התיצב לראשונה בפני הממונה רק ביום 17/5 ונארכ איתה ראיון קליטה והצבת עובד שירות. הუותר חתום בחתימת ידו כי הוא מאשר שקרה את הכללים והנסיבות לעו"ש והם ברורים לו וכי הוא מסכים ומתחייב לעבוד על פיהם.

כלל 2.ה. מחייב את העו"ש **לחתום בכרטיס נוכחות** בתחילת כל יום עבודה ובסיומו. אי החתמת כרטיס תיחשב כאית תיציבות לעבודה.

יעיו בכרטיס העבודה לצורף כנספה טוענות המשיבה בדבר היעדרותו ואי התיצבותו של הუותר לעבודות השירות.

בסעיף 4 למסמך "מענה לעתירה" צורף אך הוא כנספה החתום על ידי רצץ העבודה, מפורטים הניסיונות ליצור קשר עם הუותר ולגרום לו להתיצב לעבודות השירות מהן נעדרא:

- ביום 27/6 שעה 15:33 התקשר המפקח לעו"ש לבירר מדוע הוא אינו מתיצב לעבודה, לאחר שיום קודם לכן ערך המפקח ביקורים במקום העבודה והתברר שהעו"ש לא נכח במקום. עוד התברר כי לעו"ש ימי היעדרות רבים ללא אישור. העו"ש הוזמן טלפונית לשיחת בירור במשרדי הממונה בטבריה והסכים להגיע.

- ביום 10/7 שעה 08:20 התקשר המפקח וציין: "העו"ש לא מתיצב זמן רב לעבודה. כרגע לא זמין בניד. בעבר הוזמן טלפונית מס' פעמים להגיע לשיחת בירור ולא התיצב למרות הבתוותיו שיגיע. ביקשתי מהרשם דקל לשלוח לעו"ש מכתב זימון לשיחת בירור ושימוש".

- ביום 30/7 שעה 17:00 התקשר המפקח לעו"ש ושוחח איתה. תיעוד השיחה: "העו"ש היה אמר למתיצב היום לשיחת בירור. העו"ש לא התיצב. התקשרתי אל העו"ש שאלתי מדוע לא הגיע לשיחת בירור טען שלא ידע. שאלתי את העו"ש אם מעוניין להמשיך בע"ש טען שיש לו חתונה במשפחה. אמרתי לעו"ש שהוא נעדר הרבה זמן מע"ש. העו"ש טען 'תעשה מה שאתה רוצה - לא רוצה להמשיך בע"ש. הודיעתי לעו"ש שהוא מזמין לשימוש ב - 17/8 ויכול להביא עו"ד אליו ואם לא יגיע יתבצע שימוש שלא בנסיבות".

- ביום 17/8 שעה 10:55 התקשר הרשם חופיע נוגיידאת לכל הטלפונים הרשומים אך לא היה מענה.

הუותר **זמן לשימוש באמצעות הדואר ליום 17/8** אך לא הגיע לשימוש.

마חר ודבר הדואר לא נדרש המתין הממונה עד ליום 14/10/17 אז התקבלה הודעה נוספת נוספת שדבר הדואר לא נדרש. מאוחר והעו"ש נתקף קשר, לא תיצב לשימוש אליו זמן, קיבל ממ"ז צפון את המליצה והורה על הפסקה מנהלית ביום

נספח נוסף שצורף לככתב התשובה הוא תיעוד שיחות הטלפון שנערכו עם העותר. במסמך זה מפורט מס' פריט הדואר הרשום שנשלח לעותר. כמו כן, צורף צילום של פרטיה המשלוח בדואר רשום וצלום של אישור המסירה. דבר הדואר נשלח לת.ד. שאotta מסר העותר.

על פי הכללים, כאמור, חלה עליו החובה לדאוג לקבל את דבר הדואר, וככל שיש שינויים בכתב חלה עליו חובה לעדכו.

ב"כ העותר הסכים בדיון כי החלטתו של העותר להפסיק להתייצב לunittestות שירות הוא מעשה שאסור הוא לו לעשות (עמ' 1לפרוטוקול, שורה 10), אך ביקש ליתן לו בכל זאת הזדמנות נוספת.

מפקח unittestות השירות, רס"מ כהן יאיר, התיחס לטענות שטען העותר כלפיו. מתברר כי הפרות הכללים מצד העותר החלו הרבה לפני שפגש לראשונה את המפקח.

העותר התיאץ לunittestות ביום 7/5/17 בעוד שעד"⁷ ההחלטה בית המשפט היה צריך להתייצב ביום 4/5/17. ביום שהגיעו למקום העבודה בכרמיאל, עזב את המקום ללא אישור ולא ידעת המפקח והמעסיק. לאחר שבוע בו התיאץ, העו"ש נעדר מהעבודה שוב ביום 16/5/17. המפקח פגש את העו"ש רק ביום 21/5/17. לאחר מועד זה, שוב נעדר העו"ש מס' ימים.

בשיחה שהיתה למפקח ביום 27/6/17 בה ניסה המפקח לברר עם העו"ש לא מתיאץ, טען העותר: "יש לי בעיות בבית".

העו"ש הזמין לשיחה גם על מנת לשמוע על קשייו ולנסות לעזור לו, אולם העו"ש לא התיאץ. בשיחה נוספת מיום 30/7/17 הודיע העו"ש מפורשות שאין בכונתו להתייצב לע"ש.

המפקח מכחיש נمرצות את הטענות בדבר קלילות, איומים והתנצלויות. לדבריו, מדובר בעונות חרשות שחורה. המפקח מצין כי בסה"כ הزادן לו לפגוש את העו"ש פעמיים בלבד.

לא מצאתי שום בסיס ראייתי לטענות העותר. לעתירה לא צורף תצהיר ולא שום תיעוד או ראייה שיש בה כדי לתמוך בעונות.

במצב דברים זה, כאשר דברי המפקח נתמכים לרוב, טופס הבירור, תיעוד השיחות, קרטיisi הנוכחות, אני דוחה את טענות העותר.

הרשם הכללי המתתקבל מהתנהלותו של העותר הוא שהעותר סבר ש"unittestות השירות עובדות אצלן".

במקום ליטול בשתי ידיים בראצינות ובאחריות את הפריבילגיה שניתנה לו, בחר העותר לעשות דין לעצמו, להפר את החלטת בית המשפט, לא להישמע למומנה ולמפקח, להעדר ימים רבים ממוקם העבודה ובמהמשך להפסיק כמעט כליל להגיע

למקום העבודה.

ברע"ב 1684/13 ערarr נ' מ"י נקבע :

"**בביהות עבודות השירות סוג של מאסר בפועל, הגמישות בהן מוגבלת ביותר. יתר על כן, אין להلوم גם טרחת אין קץ לרשויות בשל הפרות על ידי אסיר את כללי עבודות השירות על ידי הכבדה חוזרת ונשנית"**

התיחסותו של העותר הייתה לא רצינית לאורך כל הדרכ והפכה את ריצוי המאסר בדרך של עבודות שירות"חוכא ואיטולוא".

העותר התנגד כאילו מדובר בהתנדבות מצידו וכאיילו ביצוע העבודות הוא מעשה חסד כלפי המערכת ולא הפנים כי מדובר בסנקציה פלילית ועונשית.

השימוש בהuder נערך כדין. העותר גם הוזמן בשיחת טלפון וגם נשלחה לו הודעה בכתב לכתובה שהוא עצמו מסר.

עורק השימוש צדק בכך שלא ראה מקום ליתן אמון בעותר באופן שיצדיק מתן הזדמנות נוספת.

העותר הכתוב למשזה את התוצאה - של הפסקה מנהלית של עבודות השירות, על ידי מחדלי החזרים.

לא נפל פגם מנהלי בהחלטת הקצין המוסמן.

העתירה נדחתת.

העותר יתייצב ביום **17/11/2017, עד השעה 09:00**, בבית המעצר קישון, לריצוי יתרת התקופה כפי שיקבע הממונה, במאסר בפועל.

ניתנה היום, ה' כסלו תשע"ח, 23 בנובמבר 2017, בהuder
הצדדים.